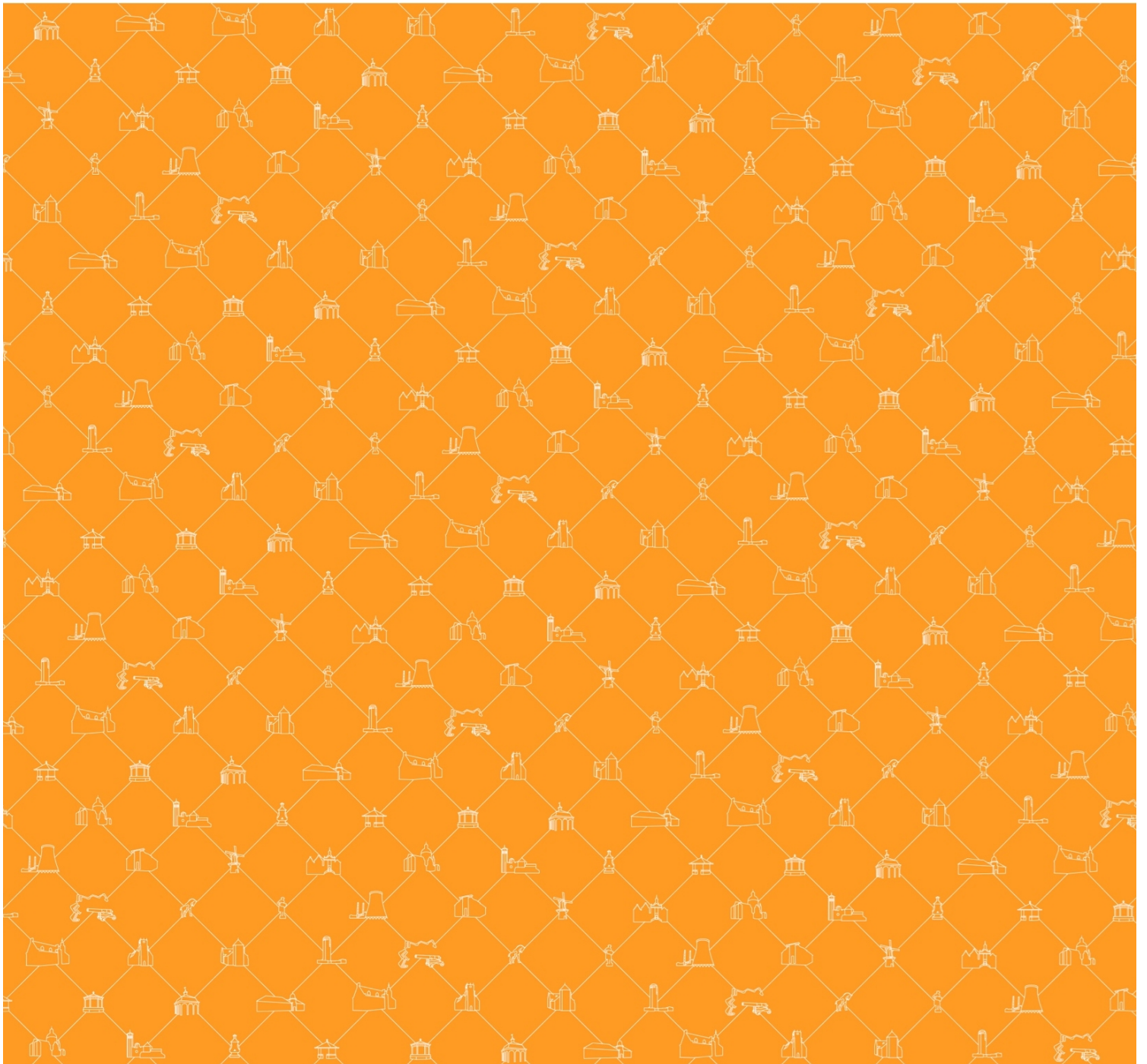

Opgave Duurzaamheid

2.1 Inleiding

Deze begrotingsmutatie is een eerste financiële vertaalslag van het nieuwe coalitieakkoord middels het opgavegericht werken. Hierin zijn een aantal zaken verwerkt t.o.v. dat wat al was begroot:

- Extra Rijksmiddelen voor de uitvoering van het klimaatakkoord
- Nieuw beleid, waarvan reeds de impact duidelijk is
- Wijzigingen van bestaand beleid

2.2 Missie

Er ligt een grote opgave om tot een duurzaam Nederland te komen. Duurzaamheid vraagt om veranderingen op economisch, sociaal, ruimtelijk en ecologisch gebied. Onze manier van denken en handelen moet ook veranderen. In onder andere de Regionale Energietransitie (RES) staat welke prestaties van gemeenten in onze regio worden verwacht voor de uitvoering van het Klimaatakkoord. De komende jaren zullen er, net als voorgaande jaren, meer taken op ons afkomen ter uitvoering van het Klimaatakkoord.

Zo is de uitwerking van de Transitievisie Warmte op buurtniveau in volle gang en wij voelen ons verantwoordelijk voor de uitvoering daarvan. Maar we beseffen ook dat onze speelruimte beperkt is. We wachten de nieuwe warmtewet af en volgen op de voet welke bevoegdheden en rollen daar voor de gemeente in worden vastgelegd. We vinden duurzaamheid noodzakelijk, daarom zetten we hier fors op in. We gaan ons duurzaamheidsbeleid actualiseren, mede aan de hand van het coalitieakkoord en de ontwikkelingen in de wereld. Ons streven is een klimaatneutraal, circulair en fossielvrij Geertruidenberg in 2050. Of eerder als het kan. Op voorwaarde dat de maatregelen die genomen worden technisch en financieel haalbaar zijn voor alle inwoners en ondernemers. We werken bij de uitvoering van onze plannen nauw samen met onze ondernemers, vertegenwoordigd in de VOG en de ZLTO. We ondersteunen initiatieven vanuit onze inwoners en verenigingen bij het nemen van maatregelen op het gebied van duurzaamheid, zowel met middelen als met kennis. We trekken samen op met Thuisvester om zorg te dragen voor het verduurzamen van het woningbestand. We voeren actief beleid in het ondersteunen van innovaties binnen ons bedrijfsleven als gevolg van de energietransitie en verduurzaming.

Geertruidenberg is duurzaam, fossielvrij, klimaatneutraal en circulair in 2050 of eerder. Hier zetten we fors op in!

2.3 Strategische doelen en maatschappelijke effecten

Strategische doelstellingen

Binnen de opgave Duurzaamheid zijn strategische doelstellingen geformuleerd die samen de volledige opgave omvatten:

1. Een fossielvrij en energieneutraal Geertruidenberg in 2050 of eerder
2. Alle verplaatsingen in Geertruidenberg zijn in 2050 of eerder duurzaam
3. Een circulair Geertruidenberg in 2050 of eerder
4. Een klimaatneutraal Geertruidenberg in 2050 of eerder

Door te werken aan de beoogde maatschappelijke effecten geven we de komende jaren invulling aan de door het college vastgestelde strategische doelen.

Wat willen we bereiken?

Een fossielvrij en energieneutraal Geertruidenberg in 2050 of eerder

Als we de doelstelling 'Een fossielvrij en energieneutraal Geertruidenberg in 2050 of eerder' afpellen, bestaat deze uit een drietal onderdelen: Duurzame energie opwekken, energie besparen en de energie infrastructuur.

Voor de opwek van duurzame energie willen we tot 2030 21 GWh zon op dak en 24 GWh zon op veld realiseren. Dit draagt bij aan het totale doel om in 2050 100% van onze verbruikte energie duurzaam op te wekken. Voor de besparing van energie willen we in 2030 15% van de warmtevraag uit 2019 besparen. Uiteindelijk willen dat er in 2050 minimaal een derde van de warmtevraag uit 2019 is bespaard. Tegelijkertijd werken we toe naar een andere, fossielvrije manier van verwarmen van de gebouwde omgeving, zodat deze in 2050 100% aardgasvrij is. Tot slot willen we dat de energie-infrastructuur, zowel voor elektriciteit als voor warmte, toekomstbestendig is en al deze ontwikkelingen aan kant. Dit is een randvoorwaarde voor het bereiken van onze gewenste maatschappelijke effecten.

Wat willen we bereiken?

Alle verplaatsingen in Geertruidenberg zijn in 2050 of eerder duurzaam

De doelstelling duurzame mobiliteit kan grofweg opgeknipt worden in twee delen: Deel- & openbaar vervoer en infrastructuur. Onder infrastructuur wordt alles verstaan van fietspaden tot oplaadinfrastructuur en onder deel- & openbaar vervoer alles van de bus tot deelfietsen en –auto's.

Om het strategische doel te halen, willen we in 2050 in ieder geval één of meerdere OV-hubs realiseren, meer deelvervoer in de gemeente en een dekkende oplaadinfrastructuur voor elektrische voertuigen en mogelijk andere duurzaam aangedreven voertuigen. Dit alles met het doel om zowel minder auto's in de gemeente te hebben als duurzaam aangedreven voertuigen. Tot slot wordt er meer gefietst en gelopen, de meest duurzame vorm van vervoer.

Wat willen we bereiken?

Een circulair Geertruidenberg in 2050 of eerder

Als we de doelstelling opknippen, bestaat deze uit drie hoofdonderdelen: Huishoudelijk afval, gebruik van primaire grondstoffen en bedrijfsmatige reststromen. Het huishoudelijke afval is daarbij de hoofdtaak van de gemeente en bestaat globaal uit fijn huishoudelijk afval en grof huishoudelijk afval. Een circulaire economie gaat echter verder dan alleen het (her)gebruik van huishoudelijk afval, daarom zijn het gebruik van primaire grondstoffen (door huishoudens en bedrijven) en de reststromen van bedrijven (bijvoorbeeld organische stromen, zoals mest bij veehouderijen) ook onderdeel van deze strategische doelstelling.

De maatschappelijke effecten die het verst in de tijd liggen zijn het hebben van geen huishoudelijk restafval uiterlijk in 2050 en 100% hergebruik van primaire grondstoffen in datzelfde jaar, met een doel van 50% hergebruik van primaire grondstoffen in 2030. Als tussendoelstelling voor huishoudelijk

afval willen we naar 30 kg restafval per inwoner per jaar in 2030. Tegelijkertijd verhogen we het percentage gerecycled (hergebruikt) huishoudelijk afval naar tenminste 60% in 2030. Hiermee zorgen we uiteindelijk voor een lagere CO₂-uitstoot en een hoger percentage van herbruikbare grondstoffen. Daarnaast dringen we het aantal bijplaatsingen in de openbare ruimte terug en verminderen we de hoeveelheid zwerfafval in de buitenruimte.

Wat willen we bereiken?

Een klimaatneutraal Geertruidenberg in 2050 of eerder

Klimaatneutraliteit is een brede term waar veel onderdelen onder vallen. Voor onze gemeente zijn dat in ieder geval de onderdelen: Water, biodiversiteit & natuur en bodem. Deze onderdelen kunnen verder worden opgesplitst in onder andere wateroverlast, droogte, overstromingsgevaar, hittestress, oppervlaktewater en grondwater.

2050 is de stip op de horizon waar we binnen deze strategische doelstelling naar toe werken. De maatschappelijke effecten die we willen bereiken zijn in 2050 of eerder in ieder geval geen hittestress meer, een betere waterkwaliteit (oppervlakte en grond), geen wateroverlast meer, een betere bodemkwaliteit en een grotere biodiversiteit. Een groot deel van deze effecten vertaalt zich in meer groen, zowel in vierkante meters als in kwaliteit en aantal bomen.

2.4 Inspanningen

Wat gaan we daarvoor doen?

Niet alle inspanningen en maatschappelijke effecten zijn op dit moment met zekerheid te vertalen naar financiën. Wat wel zeker is, is dat het huidige budget in de basisbegroting voor zowel de uitvoering als de capaciteit ontoereikend is. In de eerste helft van 2023 actualiseren we het duurzaamheidsprogramma onder andere aan de hand van nieuwe wet- en regelgeving en ambities. Daarbij hoort uiteraard ook een financiële vertaling van deze actualisatie. Vooruitlopend daarop, reserveren we de gelden die we vanuit het Rijk krijgen voor de uitvoering van het klimaatakkoord voor nu en de komende jaren. Daardoor kunnen we nu alvast onder andere tijdig personeel aantrekken, inspelen op de ontwikkelingen en uitvoeren wat van de gemeente wordt gevraagd.

Vanuit het Rijk krijgt de gemeente structureel extra middelen om onder andere de benodigde capaciteit te betalen die noodzakelijk is voor de uitvoering van het klimaatakkoord.

De RES 1.0 moet in het lokaal beleid verankerd worden en hiervoor huren we een extern bureau in om dit uit te voeren.

Verder is het belangrijk om te zorgen voor meer bewustwording en kennis onder de inwoners. Hier gaan we daarom fors op inzetten.

Om bedrijven te stimuleren meer te doen aan circulariteit, organiseren we verschillende acties zoals bijvoorbeeld de Groene Pluijm en het energieloket.

Alle hiervoor genoemde inspanningen en bijbehorende kosten worden gedekt uit de middelen die we van het Rijk ontvangen.

De overige inspanningen, worden zoveel mogelijk betaald uit de bestaande budgetten. Verder blijven we ons inzetten voor het verkrijgen van subsidies vanuit het Rijk om een deel van de inspanningen te betalen. Daarnaast leggen we de reeds verkregen en aangekondigde middelen van het Rijk vast in

een reserve, die daarmee ingezet kan worden ten behoeve van de uitvoering van het Klimaatakkoord.

2.5 Financiële gevolgen

Wat mag het kosten?

Begroot totaal van lasten				
Taakvelden	2023	2024	2025	2026
7.4 Milieubeheer	315.000	285.000	285.000	285.000
Totaal	315.000	285.000	285.000	285.000
Begroot totaal van baten				
Taakvelden	2023	2024	2025	2026
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	326.000	329.000	332.000	315.000
Totaal	326.000	329.000	332.000	315.000
Begroot totaal van bestemmingen				
Taakvelden	2023	2024	2025	2026
0.10 Mutaties reserves lasten	201.000	44.000	47.000	30.000
0.10 Mutaties reserves baten	190.000	0	0	0
Totaal	11.000	44.000	47.000	30.000
Totaal Lasten	315.000	285.000	285.000	285.000
Totaal Baten	326.000	329.000	332.000	315.000
Totaal Reserves	11.000	44.000	47.000	30.000
Saldo Opgave 2	0	0	0	0

2.6 Risico's

Het grootste risico behorend bij deze begrotingswijziging is het niet (tijdig) kunnen invullen van de benodigde capaciteit. Dit kan ervoor zorgen dat het behalen van de doelstellingen onder druk komt te staan/of er voor zorgen dat er capaciteit tijdelijk moet worden ingehuurd, wat vaak meer kost. Daarnaast zijn voor veel maatschappelijke effecten en strategische doelen nog geen goede indicatoren beschikbaar. Dit maakt het rapporteren en evalueren lastig. Totdat deze er zijn, wordt er voornamelijk gerapporteerd op gedane inspanningen.

2.7 Beleidsindicatoren

Hoe gaan we dat meten?

Strategisch doel	Beleidsindicatoren
Fossilvrij en energieneutraal Geertruidenberg in 2050 of eerder	% duurzaam opgewekte energie

	% warmtebesparing
	% aardgasvrije panden
Alle verplaatsingen in Geertruidenberg zijn in 2050 of eerder duurzaam	% laadbehoefte dat gedekt is door openbare laadinfrastructuur
	Aantal personenauto's per huishouden
	Aantal deelvoertuigen n.t.o.
	Aantal gefietste en gelopen kilometers n.t.o.
Een circulair Geertruidenberg in 2050 of eerder	% hergebruik primaire grondstoffen n.t.o.
	Huishoudelijk restafval in kg/inwoner/jaar
	% gerecycled huishoudelijk afval n.t.o.
	Hoeveelheid CO2-uitstoot
	% herbruikbare grondstoffen n.t.o.
Een klimaatneutraal Geertruidenberg in 2050 of eerder	Gevoelstemperatuur op een hete zomerdag vs. oppervlaktetemperatuur
	Grondwaterkwaliteit n.t.o.
	Oppervlaktewater kwaliteit n.t.o.
	Aantal klachten wateroverlast n.t.o.
	Bodemkwaliteit n.t.o.
	Biodiversiteit n.t.o.
	Aantal m2 groen in gemeente n.t.o.

n.t.o. = nog te ontwikkelen

